مسئوولیت متن و شکل بدوش نویسندهٔ مضمون میباشد، عقیدهٔ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

پوهاند نصرالله ستانکزی ۲۰۲۴/۰۲/۰۲

برگ های از تاریخ حقوق افغانستان

(قسمت ششم)

تعدیل و لغو برخی از جزا ها در عصر سراجیه:

در طول حیات جمعی بشر این یک اصل پذیرفته شده است که انسان در زندگی اجتماعی مرتکب جرم و تخلف گردیده و تا این جوامع بشری تداوم دارد این امر نیز مستمر خواهد بود . از سوی دیگر برای مقابله با پدیده شوم مجرمیت عکس العمل های گوناگونی در تاریخ جوامع بشری تجربه گردیده که یکی از آنها مجازات بدنی که مشمول اعدام ، قصاص و سلب آزادی (حبس و توقیف) می باشد ؛ که طبیعتا بعد از حکم مراجع ذیصلاح و محاکم مرعی الاجرا می گردند .

هدف از تطبیق مجازات اصلاح مجرم ، اعاده نظم از دست رفته جامعه ی که در نتیجه جرم متضرر گردیده و در نهایت جلوگیری از تکرار جرایم توسط دیگران در جامعه است .

مجازات ومراحل تطبیق آن باید مطابق اصول و ضوابط قانونی به گونه تطبیق شود که شخصیت مجرم حفظ و به کرامت انسانی وی بطور کامل احترام گردد. اما تجربه نشان داده که در طول تاریخ در مراحل اثبات جرم و استنطاق و استجوابات و تطبیق جزا ها شکنجه و عذاب وجود داشته و در مواردی خیلی خشن و غیر انسانی نیز بوده است ،

در کشور ما نیز در مقاطع مختلف زمانی انواع و اشکال مختلف تعذیب و شکنجه متهمین و مجرمین وجود داشته و در مراحلی خیلی خشن و غیر انسانی مسجل گردیده است . یکی از دوره های خشن تطبیق جزا توأم با تعذیب و شکنجه در اخیر قرن نزدهم و در زمان زمامداری امیر عبدالرحمن خان بود . در این عصر در کنار موجودیت زندان های مخوف ، شکنجه های متعدی وجود داشته ؛ که علامه محمود طرزی در شماره ۱۷ سال دوم مورخ اول جوزای ۱۲۹۲ خورشیدی شکنجه ها و تعاذیب ان دوران را چنین به تصویر می کشد:« از زمان های بسیار قدیمی در افغانستان برای اقرار مجرمین انواع شکنجه ها و عذاب ها مانند فانه و روغن داغ وغیره چیز های که یاد آن موهای انسانرا بر میخیزاند جاری و دارج بود و این اصول غیر از آنکه مخالف شریعت غرای اسلامی و انسانی بود سبب اقرار مجرمین نیز نمی گردید . زیرا بسیار شده است که مجرم به آن عذاب ها تاب اور مقاومت نشده دیگر بی گناهان را نیز با خود متهم مینمود یا اینکه مرگ نسبت به ان عذابها آسان‌تر و اهونتر دانسته اگر چه مجرم نمی بود برای خلاصی جان اقرار می‌کرد.»

با به قدرت رسیدن امیرحبیب الله. در کنار آن که عفو افراد مفرور و تبعید شدگان و عفو پرداخت مالیات دوران پدر اش را صادر نمود ؛ در برخی از جزا تعدیل و عده را لغو نمود . چنان که در این مورد ایشیک آقا سی ملکی (ریس تشریفات و تنظیمات ملکی) ضمن نامه منتشره شماره ۲۵ سنبله ۱۲۹۲ جریده سراج الاخبار متن فرمانی مبنی

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

بر تعدیل برخی جزا ها را ارسال داشته ؛ که چنین مشعر بود :« سر از امروز ۲۹ دی قعده الحرام سنه ۱۳۳۰ کور کردن انسان موقوف شد عوض آن دوازده سال بندی کرده خواهد شد - گوش بریدن موقوف شد عوض بریدن گوش شش سال بندی باشد - دست بریدن هرگاه شرعی باشد اجرا کرده شود هرگاه حکمی باشد عوض آن ده سال بندی شود . این فقرات سیاست حکمی می باشد هرگاه شرعی باشد - السن بالسن و الجروح قصاص البته بقرار امر شرع انور قصاص می شود و حد شرعی جاری می گردد .

این احکام را تحریر کردم و به توفیق الهی خود من به همین قرار رفتار خواهم کرد انشا الله تعالی - جهة سلاطین افغانستان که بعد از من به پادشاهی برسند اگر از اولاد من بودند این فقرات را وصیت و اگر غیر از اولاد من بودند نصیحت بدانند فقط.»

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ